

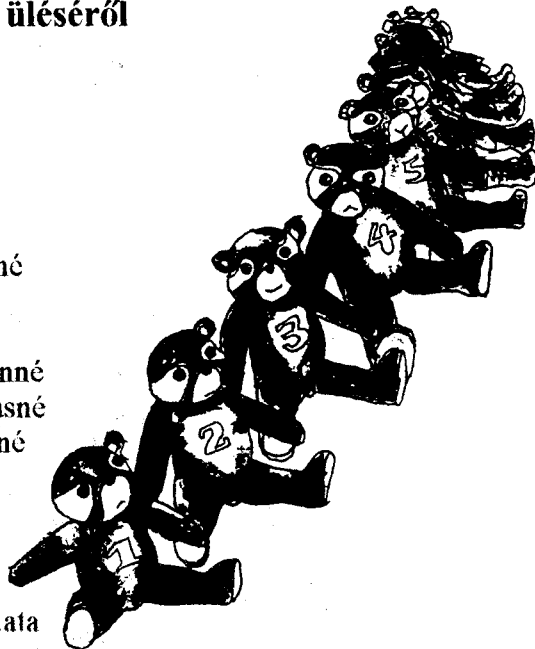
EMLÉKEZTETŐ az IT 1996. december 3-i üléséről

Jelen voltak:

<i>osztály:</i>	<i>diák:</i>	<i>szülő:</i>
Kandi:	Szóke Zsolt	Kovács Judit
PsychO:	-	-
Hami'S:	Lázár Zsófia	-
elsőÁ:	-	Molnár Jenőné
MáS:	-	-
HadOsztály:	-	Száva Eszter
KorCs:	Ladoniczky Brigitta	Laczkó Istvánné
iGRic:	Kovács Timea	Fördös Tamásné
KáBé:	-	Tóth Andrásné
SzaDj:	-	-
KáVé:	Kun Erika	-
Ifo:	-	-
Egon:	-	-
<i>Tanerők:</i>	Jakab Judit, Molnár Lajos, Szász Kata	

(20 szavazat)

Vendégek: John Conyers, Kocsis Péter, Schittler Mátyás, Békési Zoltán, Fegyő Rita, Petravich Miklós, Laczkó Ildikó, Récsán Gábor

A napirendünkben elfogadtuk (17 igen, 1 nem és 1 tartozkodó szavazattal) Lajos javaslatát, hogy az IT testületileg látogassa meg az Iskolabíróság tárgyalását. Később a napirend további pontjaiban is megállapodtunk (18 igen, 1 tartozkodás):

1. A gépterem rendje, avagy mi történt az informatikaórák előtt
2. Az előző negyedév „számokban”
3. A tanítási nap új rendjéről

1. Miután lelkileg felkavarva, tele kérdésekkel és indulatokkal visszatértünk a Bíróság üléséről, ahol az ítéletet nem állt módunkban megvárni, meghallgattuk Kocsis Péter beszámolóját, miért döntött úgy az informatika-munkacsoport, hogy a szünetekben zárva tartja a géptermet.

Szándékos vagy ügyetlen tevékenység következtében a tanórák megtartása került sorozatosan veszélybe egy nap alatt. Nem kollektív büntetés miatt, hanem óvatosságból, a tanítás védelmében született ez a kényszerű döntés addig, míg a megfelelő szoftver-védelem meg nem oldható, csakhogy ez pénz- és időigényes.

Megoldási javaslat áthidalásként, hogy diákfelügyelettel működhetne addig is a terem. Ehhez hetente minimum 25 alkalommal kellene diáksegítség.

2. John beszámolóját hallgatva a számokban veszünk el. Úgy döntöttünk, hogy következtetéseket majd később vonunk le az adatokból. (Mindenki egyetértett.)

3. Judit felvetésére elvállalta az IT, hogy a diákképviselők megkérdezik osztályaikat, szeretnének-e változtatást a munkanapok időbeosztásában (20 igen szavazat).

Legközelebb 1997. február 4-én találkozunk.

BÚÉK!

Budapest, 1996. december 13.

Szász Kata, az IT titkára

ISKOLABÍRÓSÁGI HATÁROZATOK

1996. december 3.

Tóth Csaba (SzaDI) ügye

Az Iskolabíróság Tóth Csabát szigorú figyelmeztetésben részesíti. Felhívja figyelmét arra, hogy negyedikes, érettségi előtt álló diákként különösen nehéz helyzetbe kerülhet, amennyiben igazolatlan óráinak száma tovább nő.

Indoklás: Az osztályfőnökök november 13-i bejelentése szerint Csaba igazolatlan óráinak száma 16 volt. A tárgyaláson megtudtuk, hogy 3 óra még a tavalyi évváró előzetes bejelentés nélküli mulasztásából származik, a többi késésekből, illetve 5 testkultúraórai mulasztásból.

November 13. óta Csaba csak egyszer késett el (öt percnél kevesebbet). A tárgyaláson elmondta, hogy korábban rossz lelkiállapota miatt nem volt képes a kellő önfegyelemre, de ez a helyzet megváltozott. Az osztályfőnökök javaslatát - hogy a bíróság már most rögzítse határozatában a 30 igazolatlan óra elérése esetén kiszabható büntetést (amely a vizsgázást kivéve Csabát minden más iskolapolgári jogától, tehát az óralátogatástól is megfosztaná) - a bíróság nem tudta elfogadni, mert egy ilyen döntés ellentétes lenne a bíróság működési elveivel.

Kiss Péter (KV) ügye

1. Kiss Péter a II. negyed végéig köteles reggelente 8.20-ig megérkezni az iskolába.

Késés esetén: 8.20-8.30 között 1/3 igazolatlan órát,

8.30-8.35 között 2/3 igazolatlan órát,

8.35 után 1 igazolatlan órát

kap

2. December 20-ig (a karácsonyi szünetet megelőző utolsó tanítási napig) köteles rendezni ügyét a testkultúra munkacsoporttal, amennyiben valóban felmentést szeretne kapni a testkultúraórák látogatása alól. Informálódnia kell ennek módjáról, be kell nyújtani a munkacsoporthoz az ehhez szükséges iratokat. Ugyancsak december 20-ig értesítenie kell az Iskolabíróságot az eredményről.

3. Az Iskolabíróság Pétert szigorú figyelmeztetésben részesíti. Felhívja figyelmét arra, hogy amennyiben igazolatlan óráinak száma eléri a heti óraszámot (30 óra), az IB - az ügy felülvizsgálata után - kizárhatja őt az iskolából.

Indoklás: Az osztályfőnök november 13-i bejelentése szerint Kiss Péternek akkor 22 igazolatlan órája volt. Péter az osztályfőnöki figyelmeztetést követően még 5 igazolatlan órát szerzett december 3-ig. A bírósági tárgyaláson kiderült, hogy ennek részben reggeli késés, részben testkultúraórai mulasztás az oka. Péter arra hivatkozott, hogy aktívan sportol, és a testkultúraórákon a bemelegítés megerőlteti csuklóját és bokáját, és ez hátráltatja munkáját a délutáni edzéseken. A bíróság nem vizsgálta ennek az állításnak a megalapozottságát, de azt megállapította, hogy Péter nem tette meg a szükséges lépéseket a testkultúraórák alóli felmentés érdekében.

A késések megelőzésére ő maga vetette fel, hogy szabjunk számára 8.30-nál korábbi időpontot az iskolába érkezésre.

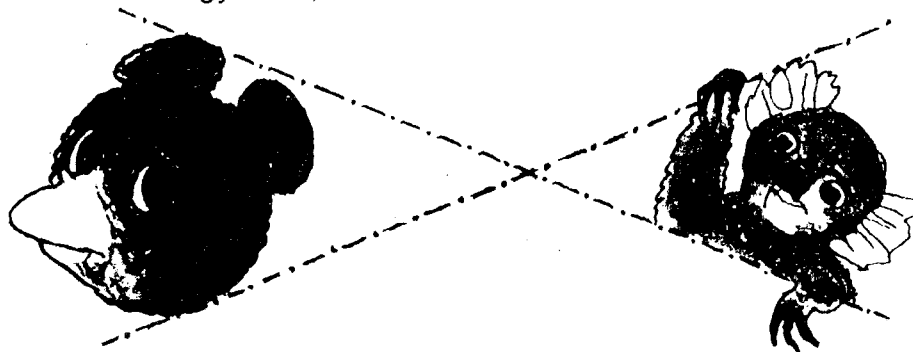
Jaczenkó László (KV) ügye

Az Iskolabíróság Jaczenkó Lászlót

1. szigorú figyelmeztetésben részesíti,
2. testkultúrából megvonja tőle a tanév végéig a 10%-os hiányzási keretet,
3. kötelezi arra, hogy minden dolgozatát írja meg, tehát dolgozatírásakor kötelező számára az óralátogatás,
4. kötelezi arra, hogy a 2. negyed végén számoljon be az Iskolabíróságnak arról, sikerült-e jobban alkalmazkodnia a Politechnikum rendjéhez, képes volt-e a korábnál megnyugtatóbb tanulmányi teljesítményt nyújtania.

Indoklás: Jaczenkó László 16 igazolatlan órája főleg testkultúraórai mulasztás. Elismerte, hogy ennek lustasága az oka. A bíróság - az őszinteség méltánylása mellett - úgy ítéli meg, hogy Laci (a jól ismert szabályok figyelmen kívül hagyásával) szinte egész évi hiányzási keretét „elhasználta”. Az osztályfőnök a tárgyaláson elmondta, hogy Lacival tanulmányi problémák is vannak, és általában hozzáállása az iskolához nem megfelelő: ez fejeződik ki mind az igazolatlan mulasztásokban, mind tanulmányi eredményeiben. A bíróság véleménye szerint Laci az elmúlt négy évben jól megismerhette a politechnikumi normákat, így a nem kielégítő alkalmazkodást valószínűleg nem ezeknek a normáknak az újdonsága okozza. Felajánlottuk neki a szerződéskötés lehetőségét, ő azonban úgy vélte, ezzel nem tudna, nem is akarna élni.

Baloghné Raffai Anna, szülőbíró
Sándor István, diákbíró
Nagy Ilona, tanárbíró

FELLEBBBEZÉS

Kérem az Iskolabíróságot, tárgyalja meg újra a Jaczenkó László ügyében december 3-án született határozat 3. pontját, amelynek megalkotásában tanárbíróként közreműködtem. Javaslatom az, hogy a határozatnak ezt a részét a fellebbviteli bíróság érvénytelenítse.

Indoklás: Jaczenkó László december 3-án, a bíróság határozatának kihirdetése után elmondta, hogy

a./ a 3. pontban foglaltak olyasmire vonatkoznak, ami nem képezte az eredeti bejelentés tárgyát;

b./ a bíróságnak az a benyomása, hogy ő cinikusan állna hozzá az iskolai elvárásokhoz, téves, ő „csak” őszinte volt, és nem akart olyasféle „töredelmes, de hazug megbánást” tanúsítani, amivel esetleg számára kedvező módon befolyásolhatná a bíróság határozatát;

c./ a Politechnikum értékelési rendszere nagyon világos és egyértelmű szabályokat tartalmaz a „nem-teljesítés” eseteire; a Politechnikum szellemiségéhez pedig hozzátartozik, hogy a diákokra bízva, hogyan kívánnak élni lehetőségeikkel - a szabályok ismeretében.

Ez a beszélgetés őszinte és partneri volt és - bár úgy vélem, jobb lett volna, ha már a bírósági tárgyaláson is ez a hangnem lett volna érzékelhető - elbizonytalanított az ítélet 3. pontjának helyessége felől.

Nagy Ilona, iskolabíró

Szternák Tamás (iGRic) és Maizl Erika (tanár) ügye

1. Az Iskolabíróság a tanítási időben a napköziben tanúsítandó magatartás szabályait nem kívánja konkrétan meghatározni. Továbbra is mérvadónak tekintti a Poligráfban megjelent iskola-tanácsi határozatot, amely szerint a napköziben tanítási időben az általános órai normák a meghatározóak. Ezeknek a normáknak a betartásáért a napköziben tartózkodó diákok és az ott felügyelő tanár egyaránt felelősek. A felügyelő tanár rendkívüli helyzeteket mérlegelhet, indokolt esetben engedményt tehet, illetve a diák kérése ellenére megkövetelheti a fenti normák betartását.
2. Maizl Erikát az Iskolabíróság figyelmeztetésben részesíti. Felhívja figyelmét arra, hogy köteles az iskola ügyeiben kielégítően tájékozódni.
3. A Szternák Tamásnak adott igazolatlan órát az Iskolabíróság érvénytelennek tekintti és kéri az osztályfőnököt, hogy azt törölje a hiányzási naplóból.
4. Szternák Tamást az Iskolabíróság figyelmeztetésben részesíti és december végéig eltiltja a napközi látogatásától.
5. Az Iskolabíróság felhívja minden tanár figyelmét arra, hogy köteles az órarendben előre kijelölt időben a napköziben tartózkodni, ott az IT-határozatnak megfelelő rendről gondoskodni, akadályoztatása esetén helyettesítésről gondoskodni, illetve az ügyeletes koordinátort értesíteni, hogy az gondoskodjon a helyettesítésről.

Indoklás: A Politechnikum pedagógusközössége eddig nem kívánta konkrét tilalmakkal szabályozni az iskolai élet mindennapjait. a Pedagógusközösség álláspontja szerint az emberi együttélés szabályai, valamint az alapvető iskolai normák mindenki számára ismertek lehetnek, a konfliktusokat pedig - szándéka szerint partneri viszonyban - ezeknek a normáknak a figyelembevételével kell rendezni. Ezért nem alkotott eddig „Há-

zirendet” és az Iskolabíróságnak nincs tudomása arról, hogy a pedagógusközösség ezt tervezné. Nem állja meg a helyét azonban Szternák Tamás védőjének, Fehér Tamásnak az az állítása, hogy írásos dokumentumok (pl. „Házirend”) hiányában a panaszolt Szternák Tamás nem tudhatta, milyen viselkedési szabályok követendők a napköziben. A határozatban említett Iskolatanács-határozat ugyanis mindenki számára hozzáférhető módon megjelent a Politechnikum újságában, a Poligráfban, amelyből minden tanuló kapott egy példányt.

Maizl Erikának tehát igaza volt, amikor felszólította Szternák Tamást, hogy ne feküdjön le a napköziben, mert a lefekvés nem egyeztethető össze az általános órai normákkal. Sajnos nem volt igaza akkor, amikor Tamásnak, aki a többszöri felszólítás ellenére fekvé maradt, igazolatlan órát adott. A Politechnikum pedagógusközössége több ízben is kinyilvánította, hogy az igazolatlan óra ugyan az igazolatlan mulasztás következménye, de semmiképpen nem fegyelmező vagy büntető eszköz.

A tárgyalás folyamán az is kiderült, hogy a tanárok nem mindig és nem kielégítően tesznek eleget napközi ügyeleti kötelességeinek. Előfordul, hogy nincs tanár a napköziben és előfordul, hogy egyes tanárok tolerálják a napköziben az órai normák megszegését. Ebben a helyzetben természetesen nincs könnyű dolga annak a tanárnak, aki a hálátlan „rendfenntartó” szerepet választja.

Szternák Tamás ezzel a helyzettel - a tanárai által is sugárzott normaszegés lehetőségével - élt vissza. A másik embert, tanárát nem tisztelő, cinikus magatartását a bíróság elítéli és határozatával azt kívánja kifejezésre juttatni, hogy az ilyen magatartást semmiféle hivatkozási alappal nem tartja elfogadhatónak.

Füzessyné, szülőbíró
 Sándor István, diákbíró
 Nagy Ilona, tanárbíró

Ez az egész felhajtás csak azért van, hátha így elolvassák az érintettek is. Szeretném leszögezni, hogy a cím egy kicsit túlzás, itt még nem tartunk. De... Nem jó felé megy dolog.

Erre példa a könyvtár.

(Attól tartok, ezt a cikket is csak az olvassa, aki egyébként is írástudó: könyvtárba jár, kölcsönöz, beül, készül, stb. Pedig nem róluk akarok írni.)

A baj ott kezdődik, ha jön az elefánt, aki a porcelánboltról is azt gondolja, neki csinálták. Szóval jön az elefánt, elviszi a kötelező olvasmányt (maximum), elolvassa,

vagy nem, aztán

szerintem kidobja,

vagy nem tudom mit

csinál vele, megeszi

például, elviszi a

MÉH-be, vagy kitörli vele... Szóval nem hozza vissza. Miért is tenné? (Lássuk be, ez

tényleg nem

GYILKOSSÁG

lenne logikus!)

De az is lehet,

hogy rossz szándékú vagyok, és otthon, lefekvés előtt szeret pl. Dantét olvasni, sőt a mű értő olvasásához az összes fellelhető irodalomtudományi elemzést is elolvassa. (Gyűjteményes kötetek előnyben - azt csak egyszer kell hazavinni!)

Szóval szeretett barátaink - bárhogy is kerülgetem a dolgot - lopják a könyveket.

Úgy lopják, hogy csak na... A kötelező irodalmak fele már el is tűnt, meg sok minden, ami a bónuszfeladatok megoldásához nélkülözhetetlen.

A tankönyveket „hivatalból” nem lehet kölcsönözni. Évente két-

három alkalommal feltöltöm a készletet, mégis - tapasztalják, akik használnák - folyton eltűnik.

Szívesen bekukkantanék

egy-egy öltözőszekrénybe. Az a gyanúm, néhányan két tankönyvet tartanak. Csúnya betegség a gerincferdülés (hát még a gerinctelenség) - nem cipekedünk hát fölöslegesen. Hogy nem jut a könyvtárban tanulni akaróknak? - Hát lopjanak maguknak!!

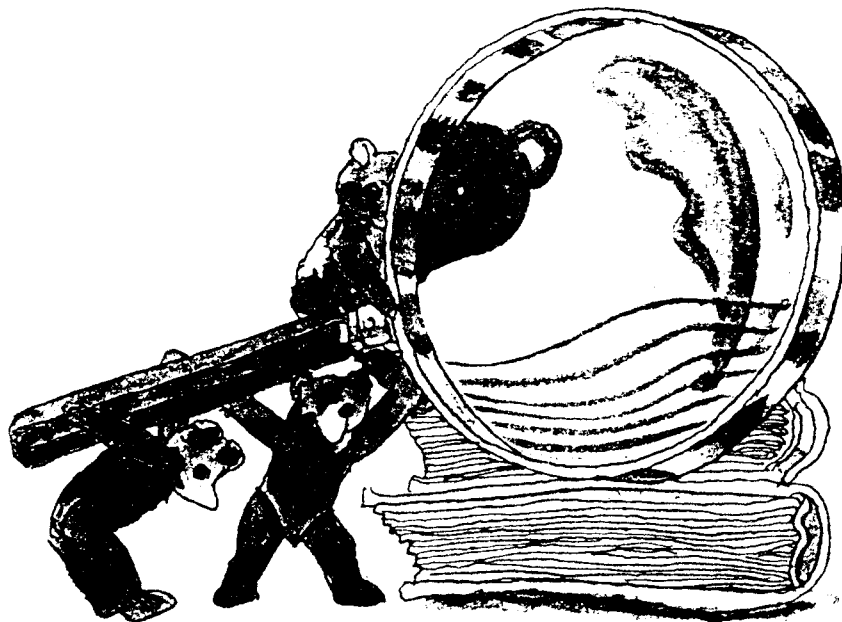
Aki rendesen kölcsönöz, az év végén nem kap bizonyítványt, amíg a könyveket vissza nem hozza. Aki ellopja, kap. Így persze érthető!

ERŐSZAK

Az a helyzet, hogy tanácstalan

vagyok. Segítséget szeretnék kérni. Nem azt kérem, hogy köpjétek be egymást, túl sokat kéne iskolabíróságra járnom. Csupán annyit szeretnék, ha szánátok a kölcsönzésre kb. húsz másodpercet (ennyi idő alatt egy elefánt is le tudja írni a nevét és egy ötjegyű számot!), hogy az utókor ne csak szép virágokat találjon a könyvtárban.

-Tibor-

KÖZÖNY

(és ez nem a Camus-mű
elemzése)

Szerintem most az iskolai életet, ha egyáltalán valaha is volt ilyen, a teljes közöny jellemzi. Hogy mire alapozom ezt? Hát, például arra, hogy az új értékelési rendszert gyakorlatilag minden ellenkezés nélkül sikerült bevezetni. Volt persze néhány sikertelen kísérlet, de igazi osztály- vagy évfolyamszintű ellenállás nem volt, és azt azonnal látni lehetett, hogy ilyen egységes tanári megmozdulással szemben minden egyéni akció halálra van ítéve.

Én már idejártam akkor, amikor még az előző rendszer működött. Azt folyamatosan próbálták szigorítani a tanárok, de mindig voltak emberek, akik felemelték a szavukat ezek ellen, akik érdekképviselőket hoztak létre, és el tudtak érni változtatásokat, nem is kicsiket. Tudtak tiltakozni, és nemcsak a saját véleményüket képviselték, hanem az évfolyamét. Mert az évfolyamnak volt véleménye.

Pár évvel ezelőtt elképzelhetetlen lett volna ennek a rendszernek a bevezetése. Hogy miért? Mert nem hagyták volna.

Am igazából nem a rendszer ellen kívánok szólni, hanem az ellen a tespedtség ellen, ami az utóbbi időben a Politechnikumot jellemzi. A Poligráf sem az már, ami volt - legalábbis szerintem. Más cikkek vannak benne, és magunk között: nem szól semmi fontosról.

Mi az, ami miatt vagy ellen szót emelnének (emelne) bárki?

Nem sírok a múlt után, bár ez lehetne, csak szétnéztem, és elborzadtam a látványtól. Sőt egyetlenegy másodpercre úgy gondoltam, hogy szerencsés vagyok, hogy el fogok ballagni. Ez azonban gyorsan elmúlt, mert alapvetően optimista vagyok, és hiszek a Politechnikumban.

Azonban haragszom. Magamra, az évfolyamomra és minden közömbös "tojásra"! (Hogy egy klasszikus Nagy Ákos-filmet idézzek). Nem tettünk semmit, hogy jobb legyen a helyzet. Mentségünk persze vannak: például az új rendszer, ami folyamatos tanulásra ösztönöz, aminek egyenes következménye, hogy mindenki többet tanul délutánonként, tehát nem itt bent van, hanem otthon ül és tanul. Ez persze nagyon fontos, hiszen a középiskola a továbbtanulás ugródeszkája, az életünk ezen múlik, múlhat.

Mi a megoldás a problémákra? Mitől lesz érdeklődő és aktív, aki régebben az volt, vagy mostantól az lesz? Nem tudom, tényleg nem, de azért írok, mert remélem, hogy valaki, aki ez elolvassa, valamilyen ötlettel szolgál, vagy legalább lesz valami reakciója az írottakról.

Vétkeztem, és elnézést kérek...

Szóval vétkeztem. Ez persze nem meglepő, de most úgy, hogy sokak munkáját is elrontottam a meggondolatlan szavakkal. Elnézést!

A dolog azzal a bulival kapcsolatos, amikor bent lehetett aludni. Pont ezzel az utóbbival volt a bajom. Éjjel háromkor valakik (ketten) bejöttek a Nagyterembe, és elkezdtek randalírozni. Tényleg ez a legjobb szó erre: rohángáltak körbe, és azok közé is beugrottak, akik a szőnyegeken aludtak. Pár perc múlva persze mindenki felébredt, de ahelyett, hogy valaki lement volna szólítani az ügyeletesnek, inkább kiabálni kezdtek, aminek az lett a vége, hogy már nekik is kiment a szemükből az álom, és ők is elkezdtek kiabálni. A csúcs azonban az volt, amikor a két jókedvű hölgy előbb mókásan felkapcsolta a nagylámpákat, majd kiszaladt.

Eddig én még sohasem félttem ebben az iskolában, de most komolyan félttem, és ezt sosem gondoltam volna.

A másik dolog, hogy ezeket az élményeimet másnap reggel elmeséltem néhány tanárnak, akik ezt továbbadták, és kedden már azt hallottam, hogy én gerjesztettem azt a hisztériát, ami törkretette mások munkáját. NEM! Én nem ezt akartam! CSAK annyit, hogy azok, akik ezt tették, gondoljanak néha másokra is. Valószínűsíttem, de nem tudom biztosan, hogy elsősők voltak, ezért sem lehet rájuk igazán haragudni. Nem tudhatják még, ezért most elmondom: NEM ILYEN A POBIS „SZELLEM”!!! Ide jártok már, hát igazodjatok a szabályokhoz, még ha azok nincsenek is leírva! - ez CSAK egy negyedikes, már bentaludt, és akkor is aludni vágyó iGRices tanácsa volt.

Akkor most az összegzés: a buli jó volt, és azok, akik dolgoztak vele, nem érdemelték meg, hogy olyan híre menjen az egésznek, hogy „részegek randalíroztak”, és akik nem voltak ott, erre azzal válaszoljanak, hogy „akkor legközelebb majd nem engedélyezzük”.

Szóval ezt nem akarom, és még egyszer elnézést minden érintettől! (Kivéve azoktól, akik tényleg nem hagytak aludni.)

Gröger Dia, iGRic

BALSZEMÉBE

JÁRJANAK A GEPEKEN A NÉPEK
S NÉPTELEN A GÉPNÉLKÜLI TÉR,
AKI MÉGIS KINTRÓL LAT VAK GÉPET
ANNAK ÉN A BAL SZEMÉBE LÉPEK

ÉRTHETŐ MARI

Cseretanár Ohióban

A magyar iskolák alapos reformra szorulnak, mert porosz szelleműek, tekintélyelvűek, gyereknyomorítóok.

Nézzétek meg a felnőtteket, akik kikerültek belőlük! Bizonytalanok, frusztráltak és pesszimisták.

Es nézzétek meg, mondjuk, az amerikaiakat: derűsek, magabiztosak, kiegyensúlyozottak és optimisták.

Harminc éve reformáljuk az iskoláinkat, mégsem sikerült elrontanunk őket. Ha hiszitek, ha nem, a magyar a világ egyik legjobb iskolája.

Az még hagyján, hogy az amerikaiak összetévesztik Budapestet és Bukarestet. Ti is összetévesztitek Bogotát és Valparaisót. (Pedig nem is hasonló hangzásúak.) Nem tudják megkülönböztetni Tintorettót és a vaporetót. Ti is csak akkor tudjátok, ha jártatok Velenében. (Ott mindkettő látható.)

De hallottam egy tanárról, aki a napfényes Ohióból érkezett egy évre egy angyalföldi iskolába. El volt ragadtatva, hogy az itteni gyerekek udvariasak, fegyelmezettek és sokat tanulnak. A magyar tanárok döbbenten hallgatták az áradozásait, ők valahogy nem így látták a dolgot.

Egészen addig csodálkoztak, amíg meg nem hallgatták a magyar cseretanár élményeit, aki tőlük ment a napfényes Ohióba.

A magyaroknak általában tetszik Amerika. Nem meglepő, hogy a magyar tanár is jól érezte magát ott.

Nem érezte viszont jól magát amerikai tanárként. De nem azért, amiért a magyar tanárok rosszul szokták érezni magukat. Az amerikai tanároknak van tekintélyük és társadalmi presztizsük. Van megfelelő fizetésük. Van saját házuk, a gyerekük 16 éves korában szokásosan megkapja az első kocsiját. Olyan ház és olyan kocsi, amelyről ti nem is álmodtok.

A magyar tanár azt nem szeretete, hogy amikor csendre intett egy gyereket az órán, az így szólt: szabad országban élek, akkor beszéllek, amikor akarok. Nem szeretete, hogy a házi feladat csak akkor érvényes, ha ő saját kezűleg aláírja a „Házi Feladat Füzetben”: ez a házi feladat. Nem szeretete, hogy amikor elfeledkezett az aláírásról, a gyerekeknek nem kellett leckét írnia.

Nem szeretete, hogy csak akkor vihette hógolyózni a gyerekeket, ha valamennyi szülőtől írást kapott: engedélyezem, hogy a gyerekem hógolyózni menjen.

Azt sem szeretete, hogy az iskola jelszava ez volt: csak az a fontos, hogy a gyerekek jól érezzék magukat. A gyerekek jó érezték magukat, az igaz, de a 14 évesek négy zászló közül nem tudták kiválasztani az amerikaiat. Azt, amelyik ott lóg minden benzinkút fölött.

De nehogy azt higgyétek, hogy az ohiói gyerekek élete fenéig tejfel.

Aki rosszkodik, 30 perccel tovább marad az iskolában. De előbb még hazaszalad, és aláírja a szüleiével: 30 perccel tovább maradhat. Aztán visszamegy tovább maradni.

Ha megint rossz, eltiltják az iskolai rendezvényektől.

Harmadszorra otthon kell maradnia. Ha az utcán találják, kihívják a városi rendőröket, akik megbilincselve viszik haza.

Ha még tovább rosszkodik, gyerekbíróság elé kerül. Rádióadót erősítenek rá, amely jelzi, ha kilép a házból. A csipogó nem az iskolában szól. Nem is a papa zse-

bében, hanem a rendőrségen. Szírenázó rendőrautó megy a 12 éves gyerekért, és ismét előkerül a karperec. (Bizonyára azért, hogy meg ne támadja a zsarukat.)

A magyar tanár ezeket a dolgokat nem szeretete.

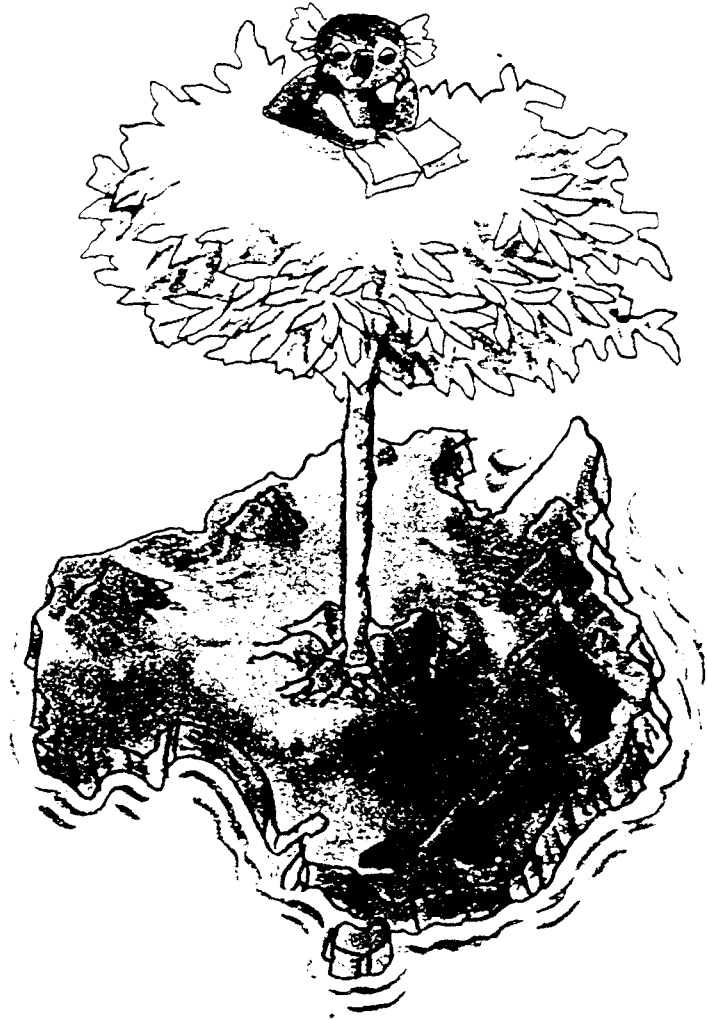
Akkor sem, ha a gyerekek igaz volt: szabad országban él. Akkor sem, ha ő nem írta alá a „Házi Feladat Füzetet”. Akkor sem, ha vitathatatlan, hogy a szülőnek joga van eltiltani a gyereket a hógolyózástól. Mert ő is szabad országban él.

A magyar tanár azt sem vitatta, hogy az a jó, ha a gyerekek jól érzik magukat. Azt sem, hogy el lehet gondolkodni: fontos-e négy színes textília közül az egyik. (Szerinte fontos.)

A magyar tanár bilincsbe vert gyereket nem szeretett látni.

A magyar tanárok sokkal többet tudnak a szabadságról, mint az ohióiak. Lehet, hogy ezért bizonytalanok, frusztráltak és pesszimisták?

Lenkei Gábor

Franciaországban voltunk

Megkésve bár, de törve nem érkezik a beszámoló erről a kis kiruccanásról.

Úgy gondoltuk, megnézzük ezt az országot, ha már olyan sokat beszélnek róla, így igazolva a tanultakat.

Reggel hétkor indult a busz a Nagyvárad térről. Sűrű zsebkendőrázogatások és baráti puszik özönében hagytuk el a mi kis szeretett IX. kerületünket és hamarosan az egész országot. Sajnos a határoknál csak hosszas könyörgés után voltak hajlandók pecsétet rakni az útlevelünkbe, de valahol még ezt a csöpp szívességet sem tették meg. Na, mindegy, túléljük. Nem így az éjszakát, ami végtelen helyezkedésekkel és különböző pózok kitalálásával telt el, hogy a körülményekhez képest jól tudjunk aludni.

Szóval egy-két nagyobb megálló után másnak reggel 8-ra Párizsba értünk. A szülők gondosságának köszönhetően úgy néztünk ki, mint akik legalább egy hónapra jöttek. Na, de ez is mindegy.

Végre lementünk a metróhoz, de itt egy cseles kis szerkezet fogadott minket, ami csak akkor engedett át, ha az ember belerakta a jegyét. Persze ez a kapu egy idő után becsukódott. Na most ha addig nem értél át rajta, az ciki. Csakugyan az volt, amikor a Rita a hatalmas pakkjaival beszorult és próbált kiszabadulni. Miután ez sikerült beszálltunk a metróba, ami szintén más volt, mint hazai társai. Itt az ember magának nyitja ki az ajtót, ha ki akar szállni. Persze ezt nem mindenki tudta. Álltunk az ajtónál és vártuk, hogy nyíljon már ki, de csak nem történt semmi, mire egy kedves francia hölgy megmutatta a titok nyitját.

Végre megérkeztünk a Francia-Magyar Konzulátus-

ra, ahol pazar szállásunk volt. Ez lett nyolc napig a hadiszállásunk.

Hatalmas túrák vették kezdetüket. Láttuk a Notre-Dame-ot többször is (Tamás jóvoltából), de sajnos a rózsablakot és az egész első részt renoválás miatt letakarták. De mindezért kárpótolt minket a Saint-Chapelle templom, ami azért egyedülálló, mert emeletes. Az alsó szintre mondja azt az ember, hogy szép-szép, de valami hiányzik, ám az emelet magával ragadó. Vékony, több méter magas mozaikablakok övezik, és az oltárral szemben egy hatalmas rózsablak díszel. Ezt a látványt nem igen lehet így visszaadni, mert elmondhatatlanul csodás volt. Megnéztük a kormányzó palotáját, Concierge-t, ahol sikerült elindítanunk a riasztót, mert olyan érzékeny műszerek voltak beszerelve, hogy ha túl közel nyúlt hozzájuk az ember, megszólaltak, de nem szóltak ránk semmit. Láttuk Versailles-t és a legendás Trianont. A Versailles-i kastély inkább giccses, mint szép volt, de a pompája és a parkja miatt már érdemes volt megnézni. A legnagyobb sikert a királynő tanyája okozta, ami egy fa kastélyhoz hasonlított. Ez otthonossága, emberközelsége miatt volt nagyon megnyerő.

Persze nem csak ilyen és ehhez hasonló kultúrtörténeti érdekességeket néztünk meg. A Csodák Palotája, (amit itthon is felállítottak) rengeteg érdekes és furcsa dologgal ismertetett meg minket. Többször emlegettük Barta Gézát, mondván, hogy ő biztos napokat töltött volna itt elmélyedve a természet rejtélyeiben. Felfedeztünk egy öltöztető gépet, ahová beállhatott az ember, és be kellett állítani a méreteit, majd a kívánt ruhafajtát benyomni, és a képen megjelentél abban az öltözékben. Persze ez akkor vált kínossá, amikor egy olyan ruha jelent meg, amit a „kéjnők” hordanak - hát valami iszonyat volt. És persze az ember háta mögött ott állt az a hatalmas tömeg. Egy tükörmél ragadtunk le még elég sok ideig, amiben az volt a különleges, hogy ha két ember leült egymással szembe, és egy fényérzékelő gombot elkezdett csavargatni, akkor lassan átváltozott a szemben ülővé. És még lehetne sorolni azt a rengeteg mindent, amit a tudomány e tárháza felsorakoztatott.

Persze ott-tartózkodásunkból nem maradhatott ki az Eiffel-torony megtekintése sem. Azt hiszem, mindenki sokkal kisebbnek képzelte, mint amekkora valójában volt. Már a második emeletről olyan panoráma nyílt, melyet máshonnan nem igen láthattunk volna (fényképek is vannak erről).

És azok a hatalmas séták! Furcsa volt, hogy lépten-nyomon műemlékekbe, híres emberek lakóhelyébe botlottunk. Olyan valóságértelmenek tűnt. Sétáltunk azon a bizonyos híres utcán, vásároltunk bort, parfümöt és még rengeteg mindent. Az utolsó éjszaka együtt kávéztunk (leültünk). Ittünk színes vizet és langyos vízben főzött teát, ettünk nagyszerű rakottkáposztát és virslis krumplit, volt, aki megtanult söpörni és bocsánatot kérni, volt szobaparancsnokunk és nem utolsósorban egy „laza” Zsófi.

Jó volt vagy inkább olyan különleges, olyan más, mint itthon.

Biztos rengeteg mindent kihagytam, de nem hiszem, hogy el lehet ezt mondani így. Lehet, hogy már így is túl hosszúra sikerült?

Siklósi Nóra - iGRic

Röplabdás híradó

Elkezdődött a Budapesti Röplabda Szövetség által szervezett röplabda középiskolás bajnokság, amin természetesen neveztünk az első-sőkkel (IV. korcsoport kezdő), másodikosokkal (IV. korcsoport haladó), és indultunk az V. korcsoportban is, de ebben miután csak Satu a „nagy” és Szaller Móni (peches, 2 hónap miatt csúszott ki a IV. korcsoportból), ismét a másodikosok az érdekeltek.

A téma tehát adott: Az első-sökről (B)
Az eddigi mérkőzéseink

E sorok olvasásakor valószínűleg a „rég” röplabdások közül többen mosolyognak, hogy már megint az első-söket piszkálják feleslegesen, hisz ha valaki nem akar, hát nem akar... Ez persze nem igaz. Lehet, hogy még nem is tudják, miért a röplabda a legszebb, legjobb stb. Különbözőben is lassú víz partot mos. Az iskolai csapat már körvonalazódik, ugyanis - tán nem véletlen - ez idő tájt tart a miniröplabda házi-verseny, és a biztos tag Bohács Rita mellé Tücsi, Csúnya, Nád Andi, Daniella, Barbi (Kandi), Pupek Zsu, Szedlák Anita, Bodori Kata, Tamás Orsi (Hami'S) közül csak akad még 5-6-7 fő, aki képviseli sulinkat.

Folyt.köv.

Őszi forduló (magyarul minden ellenféllel kétszer játszunk: ősszel és tavasszal, már amennyire a december őszi és a január-március tavaszi hó)

1996.11.02. Az első meccsünk időpontja, de mi nem voltunk. Az ok egyszerű: a versenykiírás valahol elakadt, ami azért érdekes, mert az V. korcsoport kiírása megérkezett, és nyugodtan üldögéltem, hogy majd megjön. Jött is. A telefon 3 nap múlva, hogy hol voltunk. Magyarázkodás, duma stb. Lényeg: januárban pótolják.

1996.11.09. IV. korcsoport Leövey. Szomszédunk kisebbik csapata még igen-igen a nagy csapat árnyékában jár, problémák voltak a nyitásokkal, az összjátékkal, és a mieink lényegesen jobb játékrutin, technikai tudás birtokában lelépték (3:0) őket.

1996.11.23.8³⁰ V. korcsoport Leövey. Igen jól látszik, fél kilenc. A fél csapat a KÁBés buli után, ráadásul legalább 30 perc melegítés plusz találkozó a metrónál (merthogy csapategység, közösség) gondolhatjátok... Hajnalban keltünk.

Persze erre nem hivatkozhatunk, az ellenfél is korán kelt, a bíró is, stb. Zakóért mentünk, szépen fel is segítettek. 0:3. Dr. Karácsony Istvánné, a Leövey edző-tanára felkészítette csapatát, hogy a kicsik vereségére válaszolni kell. Választak. Jobbak voltak, de mi sem voltunk csúcs formában, csöndben hazamentünk, meg páran vissza a Poliba aludni, hogy....

1996.11.23.16⁰⁰ IV. korcsoport Berzsenyi. ...hogy háromkor újra randizzunk a metrón. Újra látható, hogy milyen jó a röplabdások élete. (nem is tudom, hogy miért csináljuk...) Na, de megérte. Az erőviszonyokat felmérve a saját korcsoportos legerősebb csapat ellen álltunk fel, és a megszokott magabiztossággal veszítettük el az első játszmát 12:15-re, 11:6 állásról. Fejmosás, láblendítések (részemről), anyukám esuklása, ostorok, prémiummegvonás emlegetése, mosolyszünet, minden, ami kell, és lön könnyed 2-3. játszma, majd egy nehezkesebb 4. 16:14. Pedig az ellenfél edzője mindent megpróbált. Csöndben ült, időt kért (sokszor), eserélt (állandóan), strigulázta az egyik lány hibáit (hogy kikészítse), egyszóval sokat segített. A viccet félretéve: Dinó mindenkit lesáncolt, meg Esztivel, Anesával, Marissal olyanokat szervált, hogy csak néztünk. Zsu, Rita és Ritus nagyon jól mezőnyözött. Mela, Lilla pontos hátsó sorba helyezett labdáival gátolta, hogy egyből támadhassanak. Persze ez mind semmi, az igazi az edző volt. Csak állt, és könnyes szemmel figyelte a lányokat, és a mája legalább görögdinnye méretű volt. Na, meg ilyeneket mondott, hogy: „ez igen, csak így tovább”, meg hogy „áááá” „szzzzzz”, uáúáá, eszzzz” - esupa szakmai csúcsot. Aztán meg főtt a feje, hogy a meccs utáni értékelésen (mindig van) visszarángassa a csapatot a fellegekből a rideg padokra. Ennyit röviden.

1996.11.30.8³⁰ V. korcsoport Berzsenyi. Milyen furesa az élet? A Berzsenyisek is azt csinálják, amit mi, márhogy a IV. korcsoportot indítják az V. korcsoportban is, tehát szinte ugyanazokkal találkoztunk, akikkel múlt héten. Erről a mérkőzésről viszont nem tudok túl sokat írni, mert nem voltam ott. Ilyen is van. Azt hittem, a Berzsenyi nagy csapata úgy is jó erős lehet, és a lányok is úgy mentek pályára, hogy gyakorlás az egész. Gyakorlásból kikaptunk 3:0-ra.

A BÍRÓNAK MINDIG IGAZA VAN!

Az időpont: szombat. Szokásos nap: kegyetlen hideg, meg minden ami kell, és a Közgazdasági Politechnikum röplabdacsapata - mint minden szombaton, hajnalok hajnalán szokta tenni - meccsre megy... Még belegondolni is rossz: ahelyett, hogy délig lustálkodnál, kipihennéd az egész hét meg az előző napi edzés fáradalmait, Te ehelyett felkelsz, és kiállsz a pályára.

Na, de nem a mi sanyarú sorsunkról akartam voltaképpen írni (Nem kell aggodni, azért nem olyan rossz a sorunk... vagy mégis???) , hanem hogy mi történt azon a bizonyos szombaton. Szóval tudni kell, hogy háromféle bíró adódhat a meccseken:

A kedvenc bírónk, aki igazságos, nem szigorú, jófej, és ami a legfontosabb: szereti a Poli csapatát!

Aki már igencsak túl van a hatvanon, és emiatt eléggé szigorú meg konzervatív, de azért még el lehet viselni...

No már most, mi azt a bizonyos harmadik bírót kaptuk (már a cipőjéről látszott, hogy bajok lesznek vele...).

Egyébként se nem voltunk jó formánkban, sőt: egyszerűen borzasztóak voltunk, de egy idő után azt vettük észre, hogy a bíró már-már szembetűnően ellenünk fúj.

Hogy honnan vettük észre? Nos:

Szép nyugiba szerválok, erre lefújja, mert hogy én „beléptem”. Lenézek a földre, erre látom ám, hogy a vonal, úgy jó 10 cm-rel messzebb van a lábamtól. „*Ááá! Megölöm!*” címszóval visszamegyek a helyemre. Megnyugszom, mert ez kötelező a pályán. Történik ezután, hogy egyik csapattársam leüt, erre „kedvesdrágaszeretett” bírónk majd leesik az emelvényről úgy kiáltja túláradó örömmel, szépazélet-mosollyal, hogy (idézem) : „**OUT!**”

És még mindig nincs vége! Időkérés után sípol, hogy menjünk a helyünkre, és ezt mi egy „*Hajrá Andris!*” kiáltás után meg is tettük. Erre elővesz egy sárgalapot, és egy újabb szépazélet-mosollyal bejelenti,

hogy időhúzás miatt sárgalapot ad az egész csapatnak. Csak álltunk a pályán, mint akiket leforráztak. És az a legszörnyűbb, hogy nem mondhatod meg neki, amit gondolsz róla, mert : „ A bírónak mindig igaza van!”

Biztos?

Sb.-i üdv:

Ritus

U.i.: Tudom, hogy én egy igen pesszimista meg borúlátó meg negatív egyén vagyok (ezt már többen mondták nekem), de nem csak én láttam így ezt a dolgot...

***

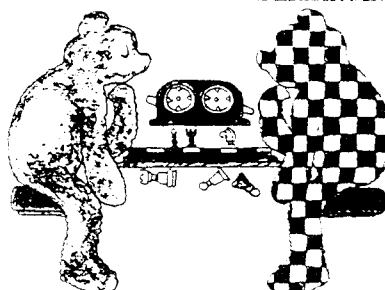
1996.12.07.10⁰⁰ IV. korcsoport József Attila Gimnázium ismét egy nemrég épülő csapat próbálkozott a sokat próbált Polisek ellen sikerélményhez jutni. Sikertelenül. Aranyosak voltak, küzdöttek, de akiket már nagyon megverték, az nem kíméli az ellenfelet. Na, meg tavalý majdnem a kupánk múltott azon, hogy miután látszott, hogy nyerni fogunk, játszmát adtunk az ellenfélnek, hogy többet röpipizzünk, meg a cseréink is sokat mutogathassák cicakörmeiket. Többet nem babázhatunk, nincs kegyelem.

1996.12.07.16⁰⁰ V.korcsoport Szent István. Ciki. Sérülés, családi ügyek miatt - ilyen még sohasem volt - heten voltunk, egy cseré. Legkevesebb 3 cserénk, de volt, hogy 11 fő nevét írtam a jegyzőkönyvbe. Ez van. Volt. A lényeg, hogy 3:0-ra vertük őket. Hiába 17-18 évesek, ők is 2 éve röpipznek. Mi pedig ritkán rontottunk nyitást, kijátszottuk a 3 érintést, ütöttünk, hajtottunk, ami kell.

Ennyit erre a hónapra, a legközelebbi számban a mérkőzéseinken túl foglalkozunk a miniröpi háziverseny eredményeivel, meg minden addigi röpis tüntetéssel.

Ja, meg az 1000 pontos röpis buli részletes tervével.

Sziasztok!

Hafe

1988-ban tanítottam egy Waldorf-iskolában. Sok szempontból érdekes élmény volt, bár nem kívánnék megint Waldorf-pedagógus lenni. Az egyik nagyon jó dolog az volt, hogy ha valami baj volt egy alsó évfolyamos osztályban, ahelyett, hogy az osztályfőnök megbeszélte volna a dolgot a gyerekekkel, mesélt nekik egy tanmesét, amely a problémáról szólt. Az e heti osztályfőnökök tanácsa után gondoltam, hogy valamit szeretnék Irni a kollégáimnak és az összes iskolapolgárnak. Nem sikerült kitalálni egy jó szöveget, de hirtelen eszembe jutott ez a Waldorf-hagyomány, és rájöttem, hogy ismerek egy mesét, amely tökéletesen megfelel a gondolataimnak. Leültem, lefordítottam az én magyaramra, és kértem Horváth Szabolcsot, hogy fordítsa le az én szövegemet valódi magyarra. Köszönöm neki a segítségét.

John

Steve Sanfield: Vajon ez a Mennysország?

Volt egyszer egy ember, aki elégedetlen volt az életével. Semmi sem tetszett neki. Túl sokat kellett dolgoznia túl kevésért. Sem barátjai, sem felesége nem tisztelte annyira, amennyire szerinte megérdemelte volna. Felesége állandóan panaszkodott, gyerekei soha nem voltak elégedettek.

Reményei ellenére nem javult a helyzete, így hát az ideje legtöbb részét azzal töltötte, hogy álmódott a Mennysországról. Akár társaságban volt, akár egyedül, akár dolgozott, akár pihent, a Mennysországról szóló elképzelése foglalkoztatta. „Majd egyszer - mondta mindig magának -, egy napon elmegyek innen a Mennysországba.”

És egy napon - ami semmiben sem különbözött a többitől - elhatározta, hogy ez lesz a nap, amikor elindul a Mennysországba.

Az asztaltól felállva, sem feleségének, sem két gyermekének nem szólva, kiment az ajtón, elment a törött kilincsű kapu mellett, és addig ment a mezőn át, amíg meg nem érkezett a piactér széléhez. Már előre tudta, hogy mi várja őt ott: melyik asszony mit fog vásárolni, melyik árustól mennyiért, és hogy mi miatt fognak veszekedni. Elment a pékség mellett, ami a hentessel szemben állt, átment a belvároson, a zsinagóga és a városháza mellett, és továbbment néhány másik mezőn át addig, amíg el nem ért egy nagy, meredek hegy lábához.

Fölkapaszkodott a hegyre, míg oda nem ért egy széles fennsíkhöz. Megállt, és utoljára lenézett a falujára. Biztos volt benne, hogy már soha többé nem látja. Útban volt a Mennysország felé.

A fennsíkon haladt tovább egész nap, és mikor a nap kezdett lemenni nyugaton, úgy döntött, hogy egy nagy fenyőfa alatt keres menedéket. Mielőtt aludt, levette a cipőit, és úgy rakta le őket, hogy arra mutassanak, amerre szerinte található a Mennysország.

De honnan tudhatta volna, hogy jön majd az éjszaka legsötétebb órájában egy kis démon, egy manó, aki - vagy azért, hogy megbüntesse, vagy azért, hogy megmentse,

megleckéztesse, vagy pusztán tréfából - elfordítja a cipőit az ellenkező irányba? Nem, ezt nem tudhatta.

A következő reggelen korán kelt, imádkozott, és belelépett a cipőibe abban bízva, hogy elvezetik őt a Mennysországba. Álomokkal telve indult tovább. Hirtelen, a fensík szélére érve elé tárult a Mennysorszá. Megérkezett.

Rülönös - gondolta. Nem sokkal nagyobb, mint a saját falum. Se baj.

Leereszkedett a hegyen és átment a mezőn a belvárosba. Itt, a Mennysorszában is volt zsinagóga és városháza. Ahogy ott állt és nézte őket, elgondolkodott. *Hazudtak nekem gyermekkorom óta, vagy legalábbis túloztak. Azt mondták, hogy itt minden fényleni és csillogni fog. Dehát ezek az épületek ugyanolyan rondák, mint azok ott az én falumban.*

Elment egy pékség mellett, ami egy hentessel szemben állt. Kezdte gyanítani, hogy ha a piacra ér, akkor tudni fogja, hogy melyik asszony mit fog vásárolni melyik árústól mennyiért, és hogy mi miatt fognak veszekedni - és igaza volt.

Most már - inkább szomorúan, mint dühösen - biztos volt abban, hogy ha továbbmegy az előtte álló mezőn át, talál majd egy törött kilincsű kaput - és megtalálta.

Ott állt, a helyzetét latolgatva, amikor is egy nyafogó hangot hallott a házból. „Gyere be és edd meg az ebédedet.”

Megőrjiti az embert - gondolta. Pontosan úgy hangzott, mint a saját felesége. De mivelhogy soha nem mondott nemet a feleségének, és különben is éhes volt, bement a házba. Leült, evett egy kis fekete kenyeret, heringet, és ivott egy kávét.

Odaszaladt hozzá két gyerek és beleugrott az ölébe. A fiatalabb elkezdett játszani a szakállával, és azt kérdezte: „Most már velünk maradsz, ugye Papa?”

Mivel nem akart nemet mondani a gyerekeknek, beleegyezett.

És azóta is ott ül minden reggel annál az asztalnál, issza a kávéját, és azon elmélkedik, hogy a Mennysorszában van-e.

A három sületlen pogácsa

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer három sületlen pogácsa. Ezek hárman szépen éledgéltek egy erdei házikóban.

Egyszer csak az egyiknek eszébe jutott, hogy nem jó ez így, mivel minden rendes pogácsa meg va sülve, de ők hárman nincsenek. El is mondta bánatát a többieknek, és ők egyetértettek vele. Elhatározták hát, hogy elmennek megsülni. Mentek, mendegéltek az erdőben, mígnem egy kemencét találtak. Megszólaltak hárman:

- Hé, te kemence! Azonnal süss ki minket, mert különben megbánod!

A kemence öreg, sokat tapasztalt jószág volt, nem szerette az ilyen hangot. Meg is szólalt:

- Kérjétek szépen, és akkor teljesítem a kívánságaitokat!

Erre a három pogácsa:

- Mit merészelsz, te kemence? Mi vagyunk a három világmenta pogácsák, és még te beszélsz velünk ilyen hangon? No, nem baj! Majd mi megtanítunk téged az illemre! - Ezzel a három sületlen fogott három baltát, és szétverte a kemencét. Szegény kemence sírt-riált, de nem kegyelmeztek neki.

Kis idő múlva a pogácsák elkezdtek zöldülni és penészedni. Nagyon megijedtek, de nem volt mit tenni, a penész megette őket. Ha a penész őket meg nem ette volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Tanulság: Minden gonosznak meglesz a jutalma. Főleg, ha az egy sületlen pogácsa.

Kelár Rafael - HamiS

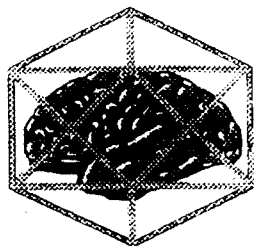
Neked

Csapongok és Hiszek
Félek és Remélek
Gyűlölök és Égek
Meghalok, de élek
Vége valaminek
Talán a szenvedésnek
Vagy a szenvedélynek
Magának az életnek
A végtelen gyönyörnek
Lehet, hogy mindennek
Talán semmink.

Asszociációk

Vér, vörös, forróság
Sivatag, szomjúság
Oázis, állomás
Vonat, utazás
Honvágy, távolság
Szeretet, vágyódás
Ismeretlen, újdonság
Remény, csalódás
Halál,
Végállomás

Én

poliÉSZTER

A POLIGRÁF természetes melléklete • I. évfolyam III. szám – 1996. december

NOBEL-DÍJAT KAPOTT A FOCILABDA

A '80-as évek közepén a világ sok kutatóintézetében lehetett kémikusokat és fizikusokat látni focilabdával a kezükben. Az 1996-os kémiai Nobel-díjat az a három kutató kapta, aki felfedezte az ún. futballabda-molekulát.

Gimnazista koromban (nem is olyan régen) még azt tanultam, hogy a szénnek csak két módosulata van: a grafit és a gyémánt. Ma már nehezebb lenne megmondani, hogy hány módosulata van e sokarcú elemnek.

A szálak 1985-ig nyúlnak vissza, amikor grafitot hélium atmoszférában áram segítségével hevítettek, majd a keletkezett koromból több érdekes szerkezetű anyagot vontak ki. A mérések eredménye meglepő volt. A koromban olyan szénmolekulák voltak, melyeket 60 szénatom alkot. E bűvös C_{60} szerkezetének megállapítása nemcsak fantáziát igényelt, hanem térgeometriai ismereteket is. Kiderült, hogy a C_{60} váza 12 ötszögből és 20 hatszögből áll, ez pedig teljesen olyan, mint a klasszikus focilabda. Ez a fajta térszerkezet gömbhöz közelít, és egyáltalán nem véletlen, hogy a focilabdát is éppen ilyen bőrdarabokból készítették. Ez a szén harmadik módosulata, melynek angol neve *buckminsterfullerene* vagy *footballene*, esetleg *buckyball*. Ez a név egy angol építész nevéből származik, aki Buckminster Fuller néven érdekes kupoláiról lett híres.

A későbbiekben kiderült, hogy a szénnek több fullerénszerű módosulata is van. Ilyen a

futballabda-molekula mellett a C_{70} , amely rögbilabda alakú, és van 78, illetve 84 darab szénatomot tartalmazó módosulat is.

JÓPOFA, DE MIRE JÓ

A fullerének felfedezése nagy mérföldkő a kémiában, és nem hiába kapott érte ilyen nagy elismerést *Robert F. Curl*, *Sir Harold Kroto* (aki a sirséget is ezért kapta) és *Richard E. Smalley*. A belül üres C_{60} molekulába számos ion (pl. K^+) csempészhető be, így érdekes tulajdonságú (pl. szupravezető) speciális anyagokhoz lehet jutni. Ilyen szénmódosulatokból sikerült előállítani igen kicsi, ún. nanocsövecskéket is, sőt eze-

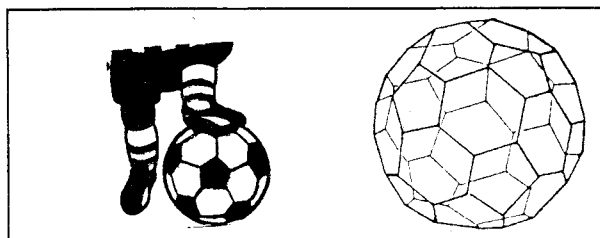
ket ólommal töltve icipici drótokat lehet készíteni. Ez utóbbiak a rohamosan fejlődő nanotechnikában kecségetnek érdekes eredményekkel.

A fullerének kereskedelmi ára ma még igen magas az előállításakor fellépő nehézségek miatt. Ma 1g 99,5% tisztaságú C_{60} 45\$-ba kerül, míg öt évvel ezelőtt ennek a százszorosa.

A fullerének felfedezése sok érdekes mozzanatot tartalmazott. Talán a legérdekesebb, hogy 1984-ben Cox, Rohlring és Kaldor már előállították ezeket a vegyületeket, de nem tulajdonítottak nagy jelentőséget neki. Ők hárman nem lesznek jó alvók, mert a jövőben sokat hallunk még ezekről a kémiai labdákról.

Főző Attila László

Egy óriási C_{60} modell a „természetben” is megtekinthető, Lukács László (Hami'S) munkája nyomán.

Új rovatunkban polis személyiségeket csalunk mikrofon elé, és többek között tudományos kérdésekről is kérdezzük őket. Az interjúkat mindig diákok készítik majd. Első alkalommal dr. Marosvári Péter matematikatanárt kereste meg Szikra Csaba és Vargha Dávid.

— *Azt hallottuk, hogy a tanár úr szereti a villamosokat. Megtudhatnánk, honnan ered ez a vonzalom?*

— Villamosvezető szerettem volna lenni. Én villamos-sal közlekedtem egészen 65-től 69-ig, négy évig minden nap, és négy éven keresztül ott álltam a villamosvezető mellett és nagy élményt jelentett nekem, ahogy ő vezeti a villamost, ezért én is szerettem volna villamosvezető lenni. Egészen a mai napig.

— *A tanár úr már kis korában is matektanár szeretett volna lenni?*

— Nagyon korán megfogalmazódott bennem. Az nem, hogy matematikatanár, de az, hogy tanár, az nagyon korán. Még óvódás voltam, vagy talán kisiskolás, amikor mentem hazafelé, és a házakat leosztályoztam. Volt nálam egy kis pálcika, ha szép volt a ház akkor ötöst vagy csillagos ötöst, ha nem volt szép hármast stb. Így visszatekintve, lehet, hogy egy beteges vonzódás volt már abban az időben ehhez a pályához. Akkor ehhez a dolog-

hoz értettem egyedül.

— *Végül is hogyan lett a tanár úr matektanár?*

— Középiskolában segítetttem az osztálytársaimnak és nagyon szívesen tettem; ők észrevették, hogy nagyon jól el tudom magyarázni a feladatok megoldását, különösen sokat segítetttem nekik a szöveges feladatoknál, amelyek nálunk sokkal bonyolultabbak voltak, mint amelyet ebben az iskolában valaha is meg kellett volna oldani. És akkor éreztem, hogy nekem van vonzódásom ehhez a pályához. Ugyanis a matematikát mindig is szerettem és értettem. Ezután döntöttem el, hogy az ELTE-re jelentkezem, matematika-fizika szakra.

— *Melyik iskolában kezdett tanítani a tanár úr az egetem után?*

— A kispesti Landler Jenő Gimnázium-ba mentem,

$$a^2 + b^2 = c^2$$

melyből Deák Ferenc Gimnázium lett.

Most is az.

— *Ezután jött a a Politechnikumba?*

— Nem. Előbb még hat év egyetemi oktatás is volt.

— *Mi az, ami a tanítás szempontjából tetszik, és mi az, amit nem tart jónak itt a*

Politechnikumban?

— Könnyebb és nehezebb. Könnyebb, mert itt úgy veszem észre, hogy itt a tanulók nem félnek a matematika órától. És görcsösen semmiképp sem lehet gondolkodni, sem matekról sem másról. Nehezebb és pont azért, amiért ez a szorongás nincsen. Ez sajnos nem hozza a tanulók egy részénél maga után, hogy ettől még azért tanulni kell. Egy normál középiskolában ez a felelősség a tanárra hárul, amit feleltetéssel stb. old meg. A Poliban ez a diákok dolga.

— *Milyen globális problémák aggasztják a tanárurat, mint pl. környezetszennyezés, túlnépesedés?*

— Igen ilyen sorrendben. A környezet szennyezése, itt főleg a légkör szennyezését értem igen nagy bajokat okozhat. Nagyon tartok attól, hogy oly mértékben sikerül földünket beszennyezni, hogy az emberiség csak valamilyenfajta mutáció révén tud megmaradni, tehát olyan mutánsok lesznek, akik jobban tűrik majd az ultraibolya sugárzást vagy esetleg a levegő megváltozott összetételét. Az is reális veszély, hogy annyian leszünk vagy lesztek a Földön, hogy a Föld ezt nem bírja el. Ennek egyenes következménye, hogy úgy halnak meg emberek, hogy nem akartak meghalni, mert egyszerűen nincs életterük.

— *Zavarja-e a tanárust a tudományos fejlődés azon formája, amely nem feltétlenül jár pozitív következményekkel? Értem ezalatt az atombombát, atomkísérleteket stb.*

— Önmagában biztos, hogy érdemes fejlődnie a tudománynak. Az már más kérdés, hogy miféle állomásokon keresztül valósul ez meg. Persze az atombombánál mindenképp meg lehetett volna spórolni, hogy embereken próbálják ki, és így van ez az olyan orvosi kísérletekkel, amelyek az emberek számára ártalmasak. Önmagában a tudományos fejlődés azonban mindenképp pozitív.

— *A tanár úr emlékszik-e valamilyen történetre, amely emlékezetes számára?*

— Hát így nem jut eszembe, semmilyen konkrét sztori. De egy matematikával kapcsolatos igen, nevezetesen a Pitagorasz-tétel megfordítása amely egyik volt diákom által így szólt: „Ha egy négyszög két szemköztes oldalának négyzetének összege egyenlő a másik két szemköztes oldalának négyzetének összegével akkor az a négyszög egy derékszögű háromszög”

— *Köszönjük szépen!*

VÁRJUK OLVASÓINK ÉSZREVÉTELEIT ÉS JAVASLAIT, HOGY KIKET LÁTNÁNAK SZÍVESEN AZ ARCKÉP-BEN. VÁRJUK RIPORTEREK JELENTKEZÉSÉT IS!

HÍREK az ŪRBŐL

Kund Attila jelenti a Földről

Mint arról a PoliÉSZter is beszámolt (96/2. szám), az Orosz Ūrügynökség november 16-án indította marsszondáját. Az első három fokozat rendben működött, a negyedik rakétafokozat is Föld körüli pályára juttatta a szondát. Azonban a negyedik fokozat nem kapcsolt be másodszorra, nem irányította a szondát a Mars felé. Egy idő után a sűrűbb légkörbe érve visszazuhant a Földre. Állítólag már az óceán mélyén van, de ezt sokan vitatják. Ez nagy kudarc az orosz űrkutatásnak és a fejlesztésben résztvevett sok külföldi tudósak. Legközelebb csak az ezredforduló táján indíthatnak új szondát.

A Mars-96 kudarc mellett pórul járt még két kínai Hosszú Menetelés rakéta, két orosz Szozuz is megsemmisült. Kudarcot vallott még sokévi fejlesztés után az eredetileg a Hermes Ūrrepülőgép hordozására szánt francia Ariane-5.

Leg - leg

gyűjtötte: Csombók Viktória (MÁS)

A legédesebb anyag

A Nyugat-Afrikában fölfedezett katemfe (*Thaumatococcus danielli*) növény bizonyos magvain függelék gyanánt talált maglepeljeiből nyert talin 6150-szer édesebb az 1%-os cukoroldatnál.

A legvékonyabb üveg

A legvékonyabb üveg vastagsága 0,025 mm, legnagyobb vastagsága pedig 0,035 mm. Ezt a grünenplani Deutsche Spezialglas AG üzemében állították elő elektronikai és orvosi berendezésekhez.

A legrövidebb folyó

Két folyót is tekinthetünk a legrövidebbnek. Az USA Montana államában levő Roe folyónak két ága van: az egyik 61 m (East Fork River), a másik 17,7 m (North Fork River). Maga a Roe folyó a Missouriba torkollik. Az USA Oregon államában található D'River a Devil's Lake-et köti össze a Csendes Óceánnal. Hivatalosan megállapított hossza 37 + 1,5 m.

A legnagyobb nyomás

1978 júniusában közölték, hogy 1,7 megabar (170 Gpa) nyomást értek el tartósan egy óriási hidraulikus, gyémántfelületű sajtolóberendezésben a washingtoni Carnegie Intézet geofizikai laboratóriumában. A jelentések szerint 1958-ban dinamikai eljárások és esetenként 29000km/h-s sebességimpulzusok segítségével igen rövid időre 7000 Gpa nyomást sikerült elérni.

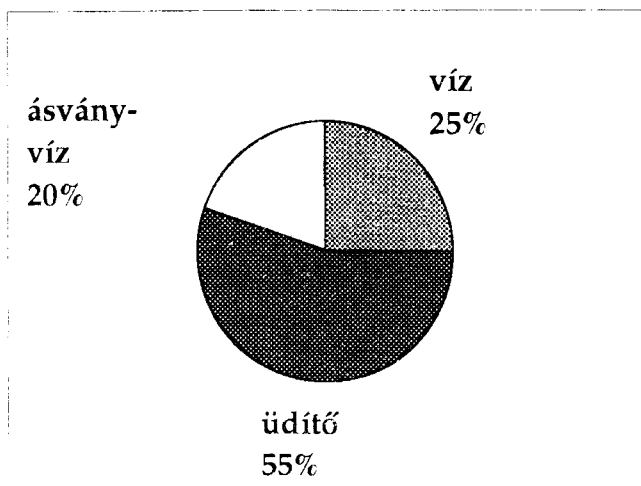

FELMÉRÉS

MIT ISZNAK A POLISOK?

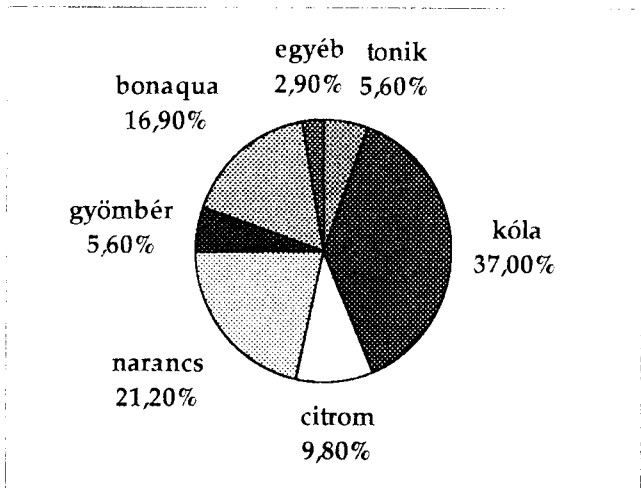
Ezúttal szomjoltási szokásaikról kérdeztünk polis diákokat és tanárokat. Összesen 45 kérdőív került kiértékelésre (reprezentatív minta). Íme az eredmények:

Mit iszik, ha szomjas?

Az üdítőitalok esetében a megkérdezettek 42,5%-a a rostos italokra, míg 57,5%-a a szénsavasakra voksolt. Ugyanez a megkérdezett tanárok körében 71,4% - rostos, 28,6% - szénsavas.

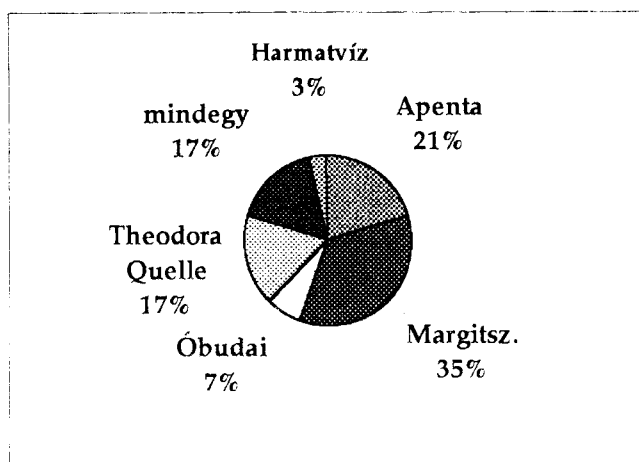
Melyik szénsavas üdítőt kedveli?

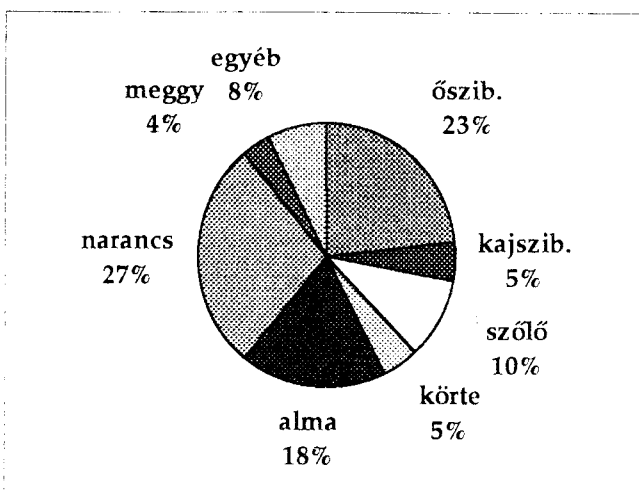
A választásban elsősorban az íz a döntő és ezután következik a megszokás, valamint az ár. Lényeges megjegyeznünk, hogy sok válaszoló a Bonaqua-t ásványvízként jelölte meg,

holott nem az (volt is belőle herce-hurca a gyártó cégnél). Ezért a nevezett szódavíz alapú terméket a szénsavas üdítők közé soroltuk.

Melyik ásványvizet kedveli?

Melyik rostos üdítőt kedveli?

A rostos üdítő kiválasztásában az elsődleges szempont az íz, az ár és csak ezután a gyümölcsstartalom. Hasonló a helyzet az ásványvizeknél is, ahol csak kevesen jelölték meg szempontnak az ital sótartalmát.

Abban a kérdésben, hogy mi a legfontosabb az italok kiválasztásában, a következő eredmény született: íz - 51,6%, legyen egészséges - 25%, legyen olcsó - 15%, legyen divatos - 6,6%.

A felmérést végezte:

Bulyáki Annamária és Gyuricza Livia.

Kiértékelés: TermStat.

Nagyanyáink élők munká-igényes, homok - szappan - szóda alapanyagú tisztítószereit most mind radikálisabb vegyszerekkel helyettesítjük.

A reklámokban nagyítóval vizslatják a „tobzódó baktériumokat” és likvidálásuk érdekében a vegyipar felvonultatja a legeslegújabb „környezetbarát”, biológiailag lebomló, öko-bio arzenálját (a vegyipar manapság kb. 50 ezer különféle vegyületet von be a termelésbe). „Hogy ragyogjon az egész ház”. A témakör (a reklámok igazmondása, a baktériumok kiirtása és a háztartási vegyi anyagok okozta környezetkárosítás is) külön előadást érdemel.

Néhány jótanács:

Keressük a piacon jelenlévő kevésbé környezetszennyező (foszfátszegény, oldószer-, PCB-, freon-, formaldehidmentes) termékeket.

Az ún. speciális tisztítószerek (tűzhelytisztító, krómfényező stb.) és hajtógázas termékek használatát gondosan mérlegelni kell.

Melegvízzel, kézi tisztítással, alternatív tisztítószerekkel (mosószappan, szóda, bórax, ecet stb.) és némi időráfordítással ki tudunk váltani bizonyos vegyszereket.

A *hypo* klórvegyület (NaOCl), egészségre, élővízre, nagy veszélyt jelent. Csak az előírt helyeken és a feltétlenül szükséges adagolásban használjuk! Vonatkozik mindez a

többi klórtartalmú tisztítószerre (Flóraszept, Domestos, Clorox, ACE, stb.) is!

A háztartási sósavat jó lenne eljelejni (a vízkőoldóval együtt, pl. Cillit). Alternatívája az olcsóbb, bár munkaigényesebb WC-kefe és a hagyományos tisztítószer. A 20%-os ecet kiváló vízkőoldó - alkalmazható mindenféle kagylóknál és kávéfőzőknél egyaránt.

Az ablaktisztítószerek tenzidet, 40-50%-nyi alkoholt ill. szerves oldószert tartalmaznak. Alkalmazásuk közben és utána szellőztessünk.

A „kékfestős” WC illatosító még mindig gyakran tartalmaz élővizet károsító paradiklórbenzolt.

Sose használjunk vegyi anyagokat keverve!

A *hypo* és a vízkőoldó sósav egybeöntése sajnos már nagyon sok szomorú végű háztartási balesetet okozott (az emberi szervezetet súlyosan károsító klórgáz szabadul fel).

A különféle légfrissítők nem pótolhatják a szellőztetést - viszont a légteret és a tüdőt különféle illó vegyiannyaggal terhelik. Ezek közül nem egy problémás (acetaldehid, glikol, diklórbenzol). Használá-

tukat inkább mellőzzük.

A gépi mosogatás ugyan jelentősen megkönnyíti a munkát, de agresszívabb mosogatószert kell hozzá, mint a kézi mosogatáshoz. Ennek oka az, hogy a zsírt dörzsölés nélkül kell leoldania, másrészt nem szabad habzania. A fentiek miatt a tenzideket általában erősen lúgos anyagokkal helyettesítik (nátronlúg + klórvegyületek). Sajnos igen magas a gépi mosogatószerek foszfáttartalma is. Energiatakarékossági és vízvédelmi szempontok miatt tehát itt különösen fontos a mosogatógép kapacitásának optimális kihasználása, az adagolási és üzemeltetési utasítások pontos betartása.

Az előbb megfogalmazott jótanácsok megszívlelése ellenére is egyre nő az allergiás megbetegedések száma.

Az allergián azt értjük, ha immunrendszerünk valamilyen testidegen anyagra érzékenyen reagál. Mivel allergiánál rendkívül bonyolult, összetett hatásmechanizmusról van szó: az ok és a gyógy mód megtalálása legalább ilyen nehéz. Az allergia támadhat az emberi bőr 2-4 m²-es felületén át éppúgy, mint a nyálkahártya vagy bélnyálkahártya 70-90 m²-én.

A folyékony anyagok közül főleg a mosó - tisztítószerek és az oldószerek jelentenek ve-

szélyt. Ami sajnálatosan növekedik: a bélnyálkahártyán át megbetegedettek száma. Ez is a vegyszerek számlájára írható, hiszen sokunk szervezete nem bír alkalmazkodni az élelmiszereknél használatos színező-tartósító- állományjavító stb. adalékanyagokhoz, aromákhoz.

Egy németországi példa

Minden osztályban akad ott is egy - két ún. hiperaktív szimptomás (zabolátlan, koncentrálásra képtelen tanuló). Az okok vizsgálatánál valószínűsítették, hogy a betegséget feltehetően a szervezetben lévő foszfát mennyiségének emelkedése okozza (az agyonműtrágyázott földekről, az élelemmel kerül belőle mind több a szervezetünkbe). Terápiaként foszfátszegény diétával próbálkoztak - sikeresen...

Burda Lilla (MÁS)

A magyar forint éremképei

Magyar kikerics (Colchicum hungaricum)

Évelő, februárban- márciusban virágzó növény. A virág a föld alatt levő hagymagumóból hajt ki. (Enyhe januárban is virít fehér, ritkán halvány rózsaszín virága.) A tavaszi sziklagyepeken a Nagyharsányhegytől délre bukkanhatunk rá. Kizárólag ezen a területen található meg. Főleg síksági és dombvidéki (0-400 m-ig) tölgyerdők északi oldalán, valamint gyertyánosokban és bükkerdőkben lelhető fel. Szárazságtűrő faj. Mediterrán származású, egyszikű növény, nálunk jégkorszak előtti maradvány. **Szigorúan védett!**

A kétforintos érme 1993. március 29-én jelent meg. Réz-nikkel ötvözetből készült, ezüstfehér színű érme, súlya 3,1 g, átmérője 19,2 mm, pereme recés.

HÍRSZÓRÓ

♣ **ÖBLÍTÉS.** Amikor 1963-ban elkészült a Coloradon a Glen-kanyon-gát, megszüntek a tavaszi áradások a Grand Canyonban. A vízierőmű kezelői ritkán engedtek le vizet, így sok homokpad eltűnt, fontos élőhelyek szűntek meg vagy kerültek veszélybe. Idén márciusban aztán hét nap alatt 1300 m³/s sebességgel leöblítették a Grand Canyont. Ennek nyomán 55 új homokpad született, megújultak a mocsaras területek és a mellékágak; élethez jutott az ökoszisztéma. A műveletet 7-19 évenként kívánják megismételni. (Természet Világa)

♦ **FAGYASZTOTT SZÍV.** A kutatók régi álma, hogy különféle szerveket alacsony hőmérsékleten tároljanak, hogy aztán átültetéseknel használhassák őket. A víz erre nem alkalmas, hiszen fagyáskor megnő a térfogata, ez pedig roncsolja a sejtmembránt. A dél-afrikai Pretoria egyetemén előállítottak egy olyan „fagyállót”, amellyel patkányszívet „pácolták be”. A patkányszív -196 fokra hűtve, majd felolvasztva károsodás nélkül működőképes maradt. (New Scientist)

♥ **IGÉNYTELENEK.** Richmondi kutatók olyan baktériumokat fedeztek fel, amelyek több ezer mélyen levő vizekben élnek. Ezek kizárólag a vízben oldott szén-dioxiddal és a vastartalmú szilikátok bazaltkörnyezetben történő mállásakor keletkező hidrogénnel táplálkoznak. A felfedezőik szerint a Marson, ahol hasonlóak a körülmények, esetleg élhetnek ilyen közetmállasztók. (Bild der Wissenschaft)

TUDOMÁNY

A zöld fehér és a zöld sárga

Az 1800-as évek legvégén Budapesten egy addig ismeretlen ember tartott előadást az Akadémián. Egy olyan hegységről beszélt, amely az akkori Magyarországához tartozott ugyan, mégsem ismerte szinte senki. Lelkendezve ecsetelte annak szépségeit és értékeit.

Mindez azért volt nagyon furcsa, mert abban az időben a turizmus még csak éppen kialakulóban volt és a divatos helyek messze elkerülték a magyarországi tájakat! Czárán Gyulát éppen az teszi különösen nagygyá, hogy bár az anyagi lehetősége meg volt hozzá, és társasága ezt szinte elvárta tőle, nem ment sem Dél-Afrikába felfedezni, sem Svájcba a természetért rajongani, hanem egy bőrízakkal a nyakában átsétált a Bihar-hegységbe, mert abban az időben itt még afrikai ismeretlenség borongott, viszont akár a svájcit is fölülmúló természeti szépségeket rejtett magában! (A „társaság” ezt sosem bocsátotta meg neki.) Ez a művelt, gazdag, Arad megyei földbirtokos volt az első Magyarországon, aki felismerte az ország természeti értékeit és annak feltárására hihetetlen mennyiségű pénzt is áldozott, annak ellenére, hogy többen bolondnak nézték, mert 45 éves korára ahelyett, hogy vagyont szórakozás-

ra költötte volna nem áttalott a bihari hegyi románok közé menni, azokkal parolázni, sőt szegénységüket látván munkát is adni nekik... „Normális” ember sohasem merészkedett a vad hegyek közé hacsak nem volt valmi célja - pl. vadászat. Természetszeretete nem ismert határokat, rajongásig imádta kedves hegyeit és mindent megtett annak érdekében, hogy szépségeit kutassa és másoknak is megmutassa.

Ez a helyzetkép nagyon jól jellemzi a korabeli európai természetfelfogást, „természetközelséget”. Kínában azonban valahogy teljesen másképp alakult...

A távolkeleti embernek nagyon régi idők óta más a természethez való viszonya. Sem a félelem, sem a céltalanság nem volt akadálya a természetben bolyongásnak a kínai írástudó előtt. Lao-ce taoista nézetei mélyen az emberekbe ivódtak: „Az ember a Föld törvényeit követi, a Föld az Ég törvényeit követi, az Ég a tao törvényeit követi, a tao pedig a természetét.” A társadalmi kudarcok és sérelmek elől, a természethez fordulás nagyon gyakori. Sok buddhista kolostor adott otthont a hegyek között, a világtól elfordult festőnek költőnek, írástudónak.

Liu Zong-yuan (773-819) a középkori kínai próza egyik nagy reformere, akinek életművében a természet személyes élményként foglal el fő helyet, száműzetésében a természet felfedezése és leírása lett enyhülést adó foglalatossága. Az akkori fővárosban volt hivatalnok Észak-Kínában, de kegyvesztett

lett és száműzték délre, ami elég ismeretlen és vadregényes területnek számított akkoriban, tele idegen népekkel, vadregényes tájakkal. A kínaiak abban az időben kezdtek betelepülni oda és a hegyekben még ma is élnek ott nemzetiségiek. (Akár csak Czárán hegyi románjai.) Liu művészete ezen a vidéken érett teljessé. Vásárolt magának egy elhagyatott birtokot, és a festői környe-

zetben csak a természet élvezetének és az írásnak élt. Nehéz visszaadni Zong-yuan nyelvi és stílussajátságait, a fordítással sokminden menthetetlenül elveszik, mégis álljon itt az egyik leghíresebb négysoros, melyet száműzetésébe indulva írt:

Ezernyi hegy. Madarak: mind elszállt.

Tízezer ösvény. Embernyom: nincs már.

Magányos csónak. Sáscuklyás öreg:

árva halász. Havas folyó.

Hideg.

Nemcsak verset, hanem prózát is írt, melyekben szintén a mérhetetlen természet- és ember

墨
句
筆

szerepet nyilvánul meg. „Púpos Guo” történeti személyiség volt, akit több korabeli forrás is említ. Keveset tudni róla hiszen nem volt írástudó hivatalnok, aki a történelembe bekerülhetett volna. Megörökítette őt viszont Liu Zong-yuan. Nem tudni mi volt az öreg neve és azt sem milyen betegsége volt csak azt, hogy görbe volt a háta, a falubeliek akasztották rá ezt a gúnynevet. Ő erre csak ennyit szolt: „Nagyon jó. Ezt a nevet megtartom magamnak.” El is hagyta eredeti nevét és ezentúl magát is csak csúfnevén nevezte. Mestersége kertész volt, faültető. Mindig csak őt keresték, mert azok a fák amiket ültetett kivétel nélkül megere-tek és bőséges gyümölcsöt hoztak. A többi gyümölcskertész irigykedve figyelte, s utánozni próbálta, de nem tudták olyan sikerrel művelni, mint ő. Amikor sikerei felől fagatták csak ennyit felelt: „Púpos Guo sem tud sokat egyet viszont igen: igazodni kell a fák égardta természetéhez, eredeti hajlamaihoz. Ennyi az egész! Az én dolgom csak annyi, hogy nem akadályozom növekedését és nem teszek kárt benne feleslegesen, hagyom, hogy érvényesüljenek a fa eredeti hajlamai. Van-ak akik túlságosan hanyagul bánnak fáikkal mások pedig túlságosan szertik túlságosan féltik - nem követik a fa igazi természetét. A fa életereje egyre inkább fogy, így aztán az ilyen kertészek nem jutnak sokra. Dehát mit is tudnék én meg tenni?”

A történet hamisítatlanul kínai.

Tulajdonképpen nem történik benne semmi, nem izgalmas, nincs csattanó a végén... Illetve van csak azt nem ké-szen találja az olvasó elé ha-nem sokkal burkoltabban, így készlet tovább gondolásra. Felsejlik, hogy a fa természetéről beszélvén az emberi természetre is utal.

Milyen távol van ettől az európai felfogás! Az 1800-as évekbeli magyarországi példa is jól mutatja ezt, ahol ekkor még az ehhez kicsit hasonló „írástudót” is megbélyegezték. Míg a kínai látásmód megpróbálja az „emberit” a „természetessel” egyesíteni, addig az európaiak egészen a XX. századig, megpróbálták szétválasztani azt. Persze ma már egyre ikább hallani „kínai” hangokat is, kérdés mennyire őszinte és mennyire hiteles mindez...

Búcsúzóul álljon itt egy részlet Liu Zong-yuan: Első látogatás a Nyugati Hegyen című rövid írásából.

„Mihelyt fölkinlődtük magunkat a csúcsra, lekuporodtunk pihenni. Több járás földjei terültek alattunk. Hullámzó dombok voltak ott völgyekkel és szakadékokkal, de kishalmok és üregek is akadtak. Ezer mérföld távolság egy lábnyinak vagy épp csak egy hüvelyknyinek tűnt, s olyan sűrű volt, hogy semmi sem maradt ki látkörünk-ből. A hegy, amelyet fehér felhők és kék égbolt fogtak közre, egyetlen egészé olvadt össze velük. Akkor éb-

redtem rá, hogy ez nem kö-zönséges hegy. Úgy éreztem, hogy akadálytalanul beleolvadtam az égbolt határtalan kiterjedésébe, belevesztem a természet végtelenjébe. Úgy éreztem, elszabadulva tes-temtől eggyé olvadok a terem-tett dolgok tízezer alakjával. Ráébredtem ekkor, hogy ed-dig sohasem okozott ilyen gyönyörűséget a kirándulás. Ez az első ilyen élményem. Ezért vetettem papírra ezt a feljegyzést a Yüan-he ciklus negyedik esztendejében (809-ben).”

Barta Géza

A POLIÉSZTER CSENDE, BOLDOG
KARÁCSONYT ÉS POLIBOLDOG ÚJ
ÉVET KÍVÁN MINDEN OLVASÓJÁNAKI
TALÁLKOZUNK TERMÉSZETESEN 1997-ben!

TUDOMÁNYOS KARÁCSONYFADÍSZ

Hozzávalók:

vastagabb papír
(színes vagy színezhető), olló
vagy tapétavágó kés, ragasztó

Elkészítés:

1. Vágjunk ki kartonból egy szabályos öt- és egy szabályos hatszöveget úgy, hogy mindkettő oldalhossza azonos legyen (kb. 2-3 cm, de tetszés szerint lehet több is, kevesebb is).

2. Rajzoljunk egy ötszöveget a papírlap közepére az előbb elkészített formával.

3. Az ötszög minden oldalához rajzoljunk egy-egy hatszöveget.

4. Az így kapott hatszögek külső oldalaihoz (C1-C2, C3-C4, C5-C6, stb) újabb hatszögeket rajzolunk (ld. az ábrát).

5. A folytonos vonalak mentén vágjuk ki az alakzatot, a szaggatott vonalak mentén pedig hajtsuk meg.

6. Illesszük egymáshoz az A1, B1 és A1, B10 stb oldalakat.

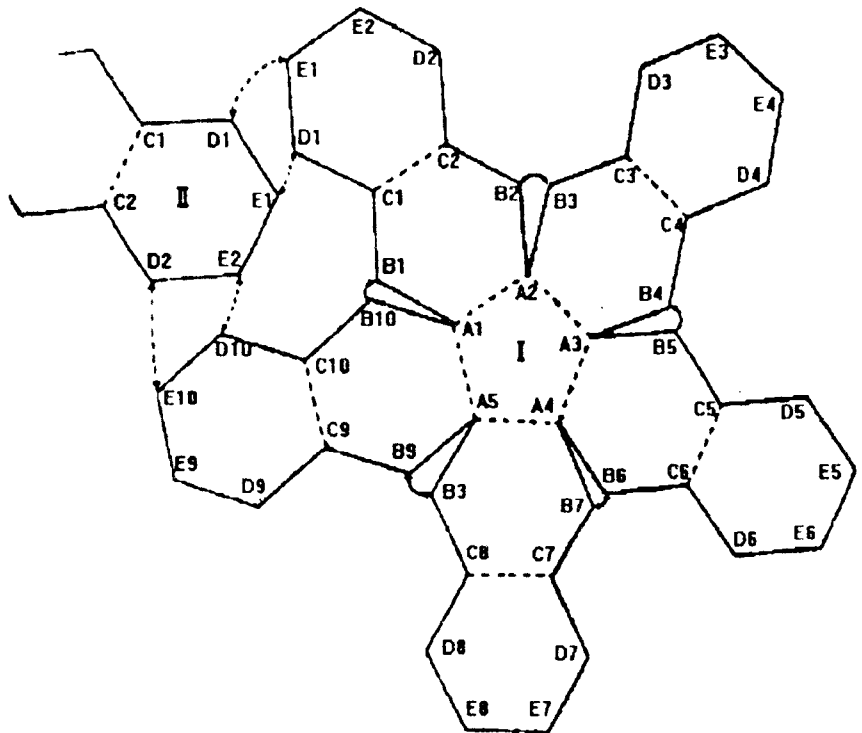
7. A fenti lépéseket megismételve, készítsük el a modell másik felét is.

8. Az ábrán látható módon illesszük össze a két részt.

Színezés:

Megfelelő színezéssel, esetleg szép bevonattal a fullerén (C₆₀) modellje egyike lehet a karácsonyfa díszének.

Attila

poliészter

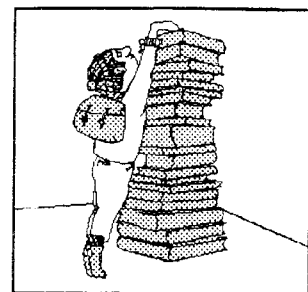
(Párizsban levő) Felelős szerkesztő:
Veres Gábor

(felelőtlen) Szerkesztő:
Főző Attila László

(össze) Szedés:
Strijk Zsuzsa

(szét)Tördelés:
OH-

E szám szerzői, munkatársai:
Barta Géza
Bulyáki Annamária (Hami'S)
Burda Lilla (MÁS)
Csombók Viktória (MÁS)
Gyuricza Livia (Hami'S)
Kund Attila (PsychO)
Szikra Csaba (MÁS)
Vargha Dávid (MÁS)

Szerkesztőség:
Közgazdasági Politechnikum
1096 Budapest, Vendel u. 3.
E-mail: polieszter@poli.isk.huninet.hu
Felelős kiadó: Horn Gábor

A szerkesztőség tagja bárki lehet, GYERE tudósítónak, hirdetésszervezőnek, kérdezőbiztosnak, grafikusnak, fotósnek, szagértőnek (vagy amihez kedved van)!

E HAVI REJTVÉNYEM CSONCSI ROVATA CSACSI PACSI

Imádott rejtvényfejtőim!

Minden képzeletet felülmúló megfejtés áradat érkezett a rovat szerkesztőjéhez, azaz hozzám. Rajongásig szeretlek Benneteket! Fejtsetek! Fejtsetek! Én meg jutalmazok. Mint gép. Számszerű adatok: 24 pályázóból örömmre (bár többszöri javításra) 24 helyes válaszadó volt. E hatalmas szám láttán a Szerencsejáték Rt. és a Postabank támogatását nem igényelve úgy döntöttem, hogy nem egy, de három nyertesem lesz. És lett. Két közjegyző előtt Fortuna Istenő kezei emelték ki a nyerő neveket.

De szokás szerint előbb következzenek az előző kiadás helyes megfejtései:

1. Hangyavárt fagypontra alá süllyeszt:
TERMESZT DERMESZT
2. Pityókás vidámparki alkalmazott:
TINTÁS HINTÁS
3. Butuska háziállat:
CSACSKA MACSKA
4. Válaszó téli szabadságát töltő ember: **FELELŐ TELELŐ**

5. Vétkes szárnyastenyészto:
HIBÁS LIBÁS

Most pedig a nyertesek:

Harmadik : **LADONICZKI BRIGITTA**
 (KorCs)

Második: **HOFFMANN DÓRA** (ElsőÁ)
 Első: **NAGY TÍMEA** (KorCs)

Gratulálok nekik!

A sikeren felbuzdulva most is CsacsiPacsi rejtvényt adok fel (van még néhány!).

Íme:

1. **INDULATOS ROVARÍRTÓ**
2. **ROSSZALLÓ NÉZÉSŰ
 BELSŐSZERV**
3. **ÍZLETESEN MEGFŐZÖTT ÖLEB**
4. **ÉJJELI MULATÓ NŐI ÉNEKKARA**
5. **JÁTÉKSZABÁLYT FELRÚGÓ FÁBÓL
 KÉSZÜLT GYEREKJÁTÉK**

A helyes megfejtéseket 1997. január 10-ig várom a stúdióba (A02) illetve E-Mail-en (Csoncsi az azonosítóm).

Ha sokan megfejtitek és leadjátok a válaszokat, akkor ismét több nyertest sorsolunk ki. A fődíj ismét ebédmeghívás a Kati nénihez.

Jó fejtegetést kíván: Csoncsi

FELHÍVÁS!!!!

Játékos neveket gyűjtögetek. Néhány példa: Erede Tibor, Har Mónika, Csecs Emőd, Cserép Virág, Reklám Áron, Kala Pál, Szem Eszter, Fá Zoltán stb. Talán kiderült, hogy a „családnév” és a „keresztnev” összeolvasva ad ki egy új, játékos szót. Ha van kedvetek, gyártsatok ilyen neveket, a legjobb jutalmat kap!

Munkára fel!

Csoncsi

A legutóbbi számban, a 11. oldalon felmerült két kérdés. Válasz nem érkezett rá a Nagyerdeműtől, nem így a probléma felvetőjétől:

MIT IS TETT A TANÁR?

Kérte a diákokat, jöjjenek már oda hozzá. Nézte őt egy darabig, majd mondta neki, hogy egy hónapig nem kívánja látni. és folytatta útját.

HÁT AZT TETTE A KÉT TANÁR...

hoggy fölívta a szülőket, vajon ők ehhez mit szólnak. Azoknak sem tetszett az ügy, de nem látták oly komolynak, mint a tanárok. Egy tisztázó beszélgetést láttak legjobbnak mindkét oldalon, s meg is beszéltek kevés nap múlva.

Az a két-három órás beszélgetés pedig betölteni látszik hivatását. A tanárok elmondták, számukra mit jelentett a "tett", de inkább arról beszéltek, mit várnak a diáktól az iskola mindenperceiben. A diák elfogadta ezeket az elvárásokat, elfogadta, hogy ezeknek eleget lehet tenni.

Az ott megbeszélte dolgokat tartani látszik a diák

Tudjátok, mi hiányzik nagyon ebből a számból?

Valami a Vállalkozók báljáról, a Másik Színház Csehov-előadásáról és a Túlélő túráról.

Meg a szufla! Ja, és a tartalomjegyzék. Egyébként BÚÉKI!

a szerk.

Aranyköpések

szimultáns verselés
emberi elemi butaság
aggódó anyu effektus

Több bort lehet lenyúzni a versről.

A vers tükrözi a költő belső kiegyetlensúlyozottságát.

Ady versei: Az eltévedt lovag
Héja-nász a mezőn
Héja-násztánc az udvaron
Márciusi napon

Móricz egyik regényének hőshőjéről:

Az egy jó nő, mindenki hódol neki, de végül is nem adja be a derekát. Mármint úgy, hogy nem fekszik le senkivel, csak úgymond „Egy csók és más semmi”.

Az albíró a jegyző feleségével etyepetyézett.

A földi szerelem a középkorban nem igazán volt elterjedt.

Mikor megvettem a pólót, akkor azt hittem, szétesek a boldogságtól.

Hajni néni már megint kedvenc hobbiját rajtunk üzte.

Azt hittem, hogy fölfordulok, mert ez engem is nagyon idegesített.

Ebbe a leírásba foglalja bele a kisgyermek - mint hullajelentését.

A novella felütése egy természeti kép, amelyben eluralkodik az összhang harmóniája.

Jól ledorgálja az anyját.

A kép műfaja községi, de nem nyilvánítható egyértelműen annak, mert életkép is.

Nagyon sok párhuzamos vonal látszik, ezen belül is vannak merőlegesen párhuzamos, ill. függőlegesen párhuzamos vonalak.